

Κυπριακός λόγος

εγ.
308
υπὸ μὴν
για εγχα

ΕΤΟΣ 3ον

ΑΡ. 17-18

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ι. Γ. ΚΟΥΤΣΑΚΟΥ: Τεχνική - αυτοματισμός και ανθρωπολογικά προβλήματα (μελέτη)	σσ.	217-226
Dr. D. A. Strickland: Είναι δυνατόν ο κόσμος να μην έχει αρχή, άκρη ή τέλος; (μελέτη)	σσ.	227-230
ΕΛΕΝΗΣ ΛΕΟΝΤΙΑΔΟΥ-ΚΥΡΡΗ Γιώργος Σεφέρης (άποψεις)	σσ.	231-232
..... — Κλίμακα (ποίημα) σ. 237		
ΜΑΙΡΗΣ Π. ΣΤΑΥΡΟΥ Μιά έρωτική συνάντηση (διήγημα)	σσ.	233-236
Κ. Π. ΚΥΡΡΗ 'Ανέκδοτα έγγραφα σχετικά προς τον Σαμουήλ Μεσημέριος		
..... τον Κύπριον και τον αδελφόν αυτού Μελέτιον (μελέτη)	σσ.	238-245
Μ. Ν. ΠΙΣΣΑ 'Η 'Ιφιγένεια εν Αύλιδι και Κυπριακοί μύθοι (μελέτη)	σσ.	246-249
ΝΙΚΗ ΚΑΤΣΑΟΥΝΗ Κωστούλα Μητροπούλη ή απομυθοποίηση (συνέντευξη)	σσ.	250-253
..... — Τα δύο λεπτά της 'Ελένης (συνάντηση) σ. 275		
Κ. ΘΡΑΚΙΩΤΗ Τό πρώτο μάθημα (ποίημα)	σ.	254
Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ "Ένα χειρόγραφο του Στρατή Μυριέλλη αναφερόμενο		
..... στην Κύπρο (έρευνα)	σσ.	255-260
..... — Λαογραφικόν Μηνολόγιον (μελέτη)	σσ.	263-265
Κ. Γ. ΓΙΑΓΚΟΥΛΗ 'Η καλλιέργεια της αγάπης προς τη λογοτεχνία και ή		
..... ενθάρρυνση προς τη λογοτεχνία (μελέτη)	σσ.	261-262
Τ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ 'Ανέκδοτες σελίδες από τό ημερολόγιον		
..... του Ξεροποτάμου (διήγημα)	σσ.	263-265
ΚΩΣΤΟΥΛΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ "Ο λεκές (διήγημα)	σσ.	266-267
Μ. ΤΑΥΣΑΡ Οι νέοι Γιουγκοσλάβοι λογοτέχνες και τά προβλήματά τους (έρευνα)	σ.	268
Α. ΣΙΣΜΑΝΗ "Έν άλλοις πορτραίτο (ποίημα)	σ.	269
Κ. ΚΥΡΗΝΑΙΟΥ "Επαναλήψεις (ποίημα)	σ.	269
Ρ. ΡΕΡΚΑ Λευκόν "Όρος (άφήγηση μιιάς έμπειρίας)	σσ.	270-274
CHR. ZACHARIADES The role of higher education in Modern Society (μελέτη)	σσ.	276-282
Μ. Κ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΟΥ Οι σεισμοί και αι σεισμικά δονήσεις εν Κύπρω		
..... από της αρχαιότητος μέχρι σήμερον (μελέτη)	σσ.	289-296

(*Η συνέχεια στην επόμενη σελίδα)

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1971 (διπλό τεύχος)

έχει ζήσει βαθύτατα τους προβληματισμούς και τους διχασμούς των χαρακτήρων του έργου της και απ' αυτά τα βιώματα άντλει τις τὰ μεγάλα εσωτερικά τους προβλήματα (ήθικά, ψυχολογικά και άλλα). Τπάρχει ακόμα πολλή ποιήση και πολύ δράμα στην ανέλιξη του έργου, τόλμη στην έκφραση και στην σύλληψη των καταστάσεων, ριζοσπαστική ανατομία των ανθρώπινων ψυχών και των ανθρώπινων συγκρούσεων. Έντυπωσιάζει ή ειλικρινής αποκάλυψη του ψεύδους και της υποκρισίας που ένεδρεύει πίσω από ώρισμένες μεγαλόσχημες έκδηλώσεις, ομάδες και άτομα της κοινωνίας.

Η συγγραφέας είδε, έζησε και εισέδωσε βαθειά πίσω από τις μάσκες, που ξεσκίζει με θάρρος, χωρίς να παραγνωρίσει και να υποτιμά τα όσα αξιόλογα στοιχεία συνυπάρχουν σ' αυτές. Καθώς ψυχαναλύει τους ήρωές της και αποκαλύπτει τις αμφιβολίες και τὰ ήθικά και ψυχικά τους προβλήματα, πραγματοποιεί μιά βαθειά, κάθετη τομή μέσα στο ίδιο το πολύπλοκο σώμα μιάς κατ' έπιφαση υγιούς κοινωνίας και αναδειχνει ανάγλυφο το μεγάλο της δράμα και τὰ πολλά επί μέρους μικρότερα δράματα. Αυτό που μπορούσε να καταλογιστεί κανείς έναντίον της συγγραφέως, ή έλλειψη κοινωνιολογικού προβληματισμού στην πραγματικότητα δεν υπάρχει. Διότι ο ήθικός, ιδεολογικός προβληματισμός των ήρώων της συνάπτεται προς βαθύτερες κοινωνικές κρίσεις και καταστάσεις και αυτές στην ούσα έκφράζει. Έπομένως υπάρχει στο έργο και ο κοινωνιολογικός προβληματισμός ως προέκταση και ούσα του ιδεολογικού και ήθικού προβληματισμού.

Κοντολογής ή «Πέμπτη Σφραγίδα» είναι έργο αξιόλογο της νεοελληνικής λογοτεχνίας, έργο γνώσης (φιλολογικής, φιλοσοφικής και άλλης), που φαίνεται σε κάθε σελίδα, έργο αγωνίας και αναζήτησης, έντιμου πνευματικού μόχθου και άρετης. Είναι μιά αναμφισβήτητη παρουσία στα γράμματά μας.

ΕΛΛΗΣ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ:

Πήραμε την ποιητική συλλογή της Έλλης Παιονίδου ΧΩΜΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 1971.

Άγάπη και πόνος για το χῶμα όπου γεννήθηκε και για τὰ περρωμένα του, κι Ένας πηγαίος, βαθύς και στοχαστικός λυρισμός διαπνέουν τη νέα συλλογή της Έλλης Παιονίδου, με πολύ χαρακτηριστικό στοιχείο την υπεύθινη τοποθέτησή της μέσα, και τη σύνδεσή της με τὰ πράγματα, πρόσωπα και καταστάσεις που βρίσκουν έντος της δίοδο για έσωτερικό διάλογο.

Στεκόμαστε ιδιαίτερα στο Β' μέρος

διανθισμένο συχνά με επιγραμματικές εκφράσεις κι' όχι σπάνια μεταλλίται σε στυλ δοκιμίου, ιδίως όταν συζητούν οι ήρωές της τὰ μεγάλα εσωτερικά τους προβλήματα (ήθικά, ψυχολογικά και άλλα). Τπάρχει ακόμα πολλή ποιήση και πολύ δράμα στην ανέλιξη του έργου, τόλμη στην έκφραση και στην σύλληψη των καταστάσεων, ριζοσπαστική ανατομία των ανθρώπινων ψυχών και των ανθρώπινων συγκρούσεων. Έντυπωσιάζει ή ειλικρινής αποκάλυψη του ψεύδους και της υποκρισίας που ένεδρεύει πίσω από ώρισμένες μεγαλόσχημες έκδηλώσεις, ομάδες και άτομα της κοινωνίας.

Η συγγραφέας είδε, έζησε και εισέδωσε βαθειά πίσω από τις μάσκες, που ξεσκίζει με θάρρος, χωρίς να παραγνωρίσει και να υποτιμά τα όσα αξιόλογα στοιχεία συνυπάρχουν σ' αυτές. Καθώς ψυχαναλύει τους ήρωές της και αποκαλύπτει τις αμφιβολίες και τὰ ήθικά και ψυχικά τους προβλήματα, πραγματοποιεί μιά βαθειά, κάθετη τομή μέσα στο ίδιο το πολύπλοκο σώμα μιάς κατ' έπιφαση υγιούς κοινωνίας και αναδειχνει ανάγλυφο το μεγάλο της δράμα και τὰ πολλά επί μέρους μικρότερα δράματα. Αυτό που μπορούσε να καταλογιστεί κανείς έναντίον της συγγραφέως, ή έλλειψη κοινωνιολογικού προβληματισμού στην πραγματικότητα δεν υπάρχει. Διότι ο ήθικός, ιδεολογικός προβληματισμός των ήρώων της συνάπτεται προς βαθύτερες κοινωνικές κρίσεις και καταστάσεις και αυτές στην ούσα έκφράζει. Έπομένως υπάρχει στο έργο και ο κοινωνιολογικός προβληματισμός ως προέκταση και ούσα του ιδεολογικού και ήθικού προβληματισμού.

Κοντολογής ή «Πέμπτη Σφραγίδα» είναι έργο αξιόλογο της νεοελληνικής λογοτεχνίας, έργο γνώσης (φιλολογικής, φιλοσοφικής και άλλης), που φαίνεται σε κάθε σελίδα, έργο αγωνίας και αναζήτησης, έντιμου πνευματικού μόχθου και άρετης. Είναι μιά αναμφισβήτητη παρουσία στα γράμματά μας.

Π. ΣΤΥΛ. — Κ.Π.Κ.

«Χῶμα της Κύπρου»

της συλλογής, όπου ή άφορη ή έκφραση δίνεται από πλατύτερα θέματα, «Θρησος της Άφροδίτης στον νεκρό Άδωνι», «Άπάντηση στο γράμμα φυλακισμένου ποιητή», «Τὰ πουλιά», «Έρημο πλοίο», «Του Θησέα». Του το τελευταίο ποίημα άκριβώς, «Του Θησέα», φαίνεται πως ύποδηλοι μιά νέα οπτική γωνιά κι' ένα νέο τρόπο σύνδεσης της ποιήτριας με τον κόσμο.

Χαρά προκαλεί, χαρά και άνταπόκριση, κάθε καινούρια προσφορά με νέο άπλωμα και περιεκτικότερο άγκάλιασμα του πολύπλευρου και πολύπτυχου κόσμου.

Δίνουμε πιο κάτω μερικά άποσπάσματα από το τελευταίο έργο της ποιήτριας.

Άπό το «Θρησος της Άφροδίτης στον νεκρό Άδωνι»:

Τούτη ή γή, που μισογέρνει στη
Μεσόγειο
άναποφάσιστη, σαν Παναγιά με πι-
κραμένα χείλη
πήρε και παίρνει τον καιμό μου
βέλεσμα προβάτου και τζιτζικιού να-
νούρισμα.

★

...Πίσω εκεί οι άνθρωποι θα κτίζουν
ναούς

και θα τους γκρεμίζουν.

Θά γεννούν παιδιά και θα τὰ σκοτώ-
νουν.

Κι' εγώ με το κεφάλι σου στα γόνα-
τα μου

θα γράφω τραγούδια.

★

...Και οι άνθρωποι κτίζουν καινούρ-
γιους ναούς.

Οι γερανοί άνεβοκατεβαίνουν σαν
κτυποκάρδια.

Έγώ δεν κατάλαβα ποτέ τους άν-
θρώπους

μά μελετούσα τις σκιές τους τὰ
θράδια

άγκαλιασμένες.

Μελετούσα την ευαισθησία της άφης
τους.

Και την δυσκαμψία της όρασης τους.

Μελετούσα τὰ μικρά σχέδια και τις
μικρές μέρες τους

όπως μελετά ο μαθητής ένα έντομο
ή μιά κάμπια.

Και ξαφνικά κουράστηκα να κάθο-
μαι.

Και ξαφνικά θάθελα δυο φτερούγες
να σ' άκολουθήσω

πάνω σε μιά άσπρη άμμο χωρίς
τέλος

και χωρίς περιθώρια.

★

Δεν πειράζει που σκάψαμε τόσες ρυ-
τίδες

ύφαινοντας τους καταδικασμένους Ι-
στους μας.

Δεν πειράζει που γαθήκαμε μέσα σε
τόσες λεπτομέρειες από Ιστούς.

Σημασία έχει πως άπόψε άναψα τη
φωτιά

για να ζεστάνω μιάν άνύπαρκτη πα-
ρουσία.

Φόρεσα τὰ συντάλια μου και κατέ-
θηκα το μονοπάτι

με τὰ χαλάσματα.

Τριγύρω άδεια παράθυρα, κισσοί.

Στη βρύση δυο όλόγυμνα σαλιγκά-
ρια κάνουν έρωτα

άθόρυβα και μεθοδικά.

Πιο πέρα λίγοι άνθρωποι και πολ-
λές σημαίες,

και τέλος τὰ σκυλιά.

Ό δρόμος άνελέητα μαλακός

στρωμένος κορνιαχτό, σταυρούς και
έρωτηματικά.

Την αύγή, «πριν άλέκτωρ λαλήσει»

κάθησα σε μιά πέτρα κι' έκλαψα
πικρά

σαν Άνθρωπος.

★

Άπό το «Άπάντηση στο γράμμα φυλα-
κισμένου ποιητή»:

Κρυώνω, και με κοιτάς με μάτια για-
λίνα.

Μπήκες άνάμεσα στην καλή φωτιά
και στον καλό ύπνο

και γέμισες κελαδήματα πουλιών
παράξενων

τις νύχτες μου και τ' άδεια δωμάτια.

Δεν μπορώ να δακρυσώ.

Θάταν δειλία άκίνδυνη, σαν τη βρο-
χή.

Πρέπει στεγνό να στυλώσω το θλέμ-
μα

μέσα στα γιαλίνα μάτια σου.

Ν' άντικρύσω το όμοιώμά μου

πλασιωμένο με μοντέρνες οικοδομές.

Μιά κοινωνία έκλεκτή, διάφανη,

σαν να την πέρασες από άκτινες
Ραίντγκεν.

Χωρίς σκελετό, χωρίς σάρκα,

μιά έτοιμόρροπη διαφάνεια που ρα-
γίζει

στον κάθε κτύπο του ρολογιού.

Κι' εσύ, άνάμεσά της,

σαν το άρνητικό της φωτογραφίας
πριν δει το φώς.

...Μάλιστα, μιά κοινωνία από νάυλον.

Οι κυρίες με νάυλον φουστάνια
και νάυλον μεσοφόρια περιφέρονται

μέσα στα νάυλον σαλόνια τους
και το θράδυ όνειρεύονται όνειρα
άπό νάυλον.

Οι κύριοι κάνουν τους νάυλον ύπο-
λογισμούς τους.

Κι' ή ζωή κυλά πάνω σε μιά γλυστε-
ρή μονοτονία.

Γίναμε σχεδόν ατύρκεις με την ά-
νία μας

πού την περιφέρουμε παντού
σάν κραυγαλέο άθλοθέτημα.
Έμεις έδω γίναμε ατύρκεις με την
άνυπαρξία μας
πού την καλύπτουμε με περιβλήματα
άδειων βιβλίων.
Χαιρέτισε μου τὸ βιολετι σύννεφο
πού δὲ με γνώρισε
Έ βροχή του ίσως μάς φέρει φέτος
καρπό.

E. A. K.

* * *

Χρήστου Ζιάτα, * Α ν ε υ ὄ ψ ο υ
Ποιήματα. Θεσσαλονίκη, 1971, 0,15X0,23,
σσ.4 άν. άρ. + 45+3 άν. άρ.

Ό ποιητής ζή στο Βουκουρέστι πτυχι-
ούχος φιλόλογος — λαογράφος του έκει Πα-
νεπιστημίου. Έργάζεται ως βιβλιοθηκάριος
στην Biblioteca Centrala de Stat, Str. Chica
Nrh, Bucuresti.

Νοσταλγεί την Έλλάδα, κ' αυτή ή νο-
σταλγία γεννά τὸ τραγούδι του: «Της Πίν-
δου οί άπορράχες/ βαθεία μου ριζωμένες/
τὸ στήθος μου ματώνουν—/ λόγγες γεγυμνω-
μένες / Στά σπλάχνα μου σκαλίξει/ ή σμίλη
του Φειδία/ τὰ πού δὲν εἶδα άκόμη/ περίτε-
χνα μνημεία» (σ.8). Άλλού έχει δημοτικό
ρυθμό σὲ σολωμικές αποχωρήσεις (σ. 14). Έ-
ρωτική, λυρική, άπλή ποίηση.

* * *

2. Μενέλαος Λουντέμης, * Α γ έ λ α -
σ τ η * Α ν ο ι ξ η, Μυθιστόρημα, Genève,
1970, 0,11X0,25, σσ. 368. — Στο γνωστό
ύφος, ο Μ.Α. συνεχίζει να γράφει τις έμπε-
ρίες του από τη ζωή, με κεντρικό ήρωα τὸν
Μέλιο, τὸν γνωστό από τὸ «Ένα παιδί με-
τράει τ' άστρα», πλάνητα νέο πού ζει τις πί-
κρες τὸν λαϊκὸν στρωμάτων, ὡπως π.χ. τὸν
χωρικόν, τὸν Μπίθρον, τὸν Στρατή, τὸν
Έλλήνων προσφύγων τοῦ 1922: Όνειρική, πι-
κρή, τραγική και σατυρική διατύπωση, σύμβο-
λα, άπροσδόκητη αναλυτικότητα και ασύλλη-
πτος σαρκασμός, πού διαλύει τις άξίες και
τις αὐταπάτες. Τὸ παιχνίδι με την αὐταπάτη
και την μάταινη έλπίδα είναι τὸ συχνότερο
μοτίβο τοῦ αὐτοβιογραφικοῦ αὐτοῦ άφηγήμα-
τος με την γλώσσα γεμάτη Τουρκικές λέξεις
και λαϊκές εκφράσεις. Τόσο ή γλώσσα, τὸ ὕ-
φος, ή διάθεση ὅσο και τὰ πλούσια λαογραφι-
κά στοιχεία καθιστοῦν τὸ μυθιστόρημα άνεκτί-
μητη πηγή τοῦ λαϊκοῦ βίου.

* * *

3. Κούλας Ξηραδάκη — Φακιολά, Μ α
ρ ι γ ὼ Ζ α ρ α φ ο π ο ὄ λ α. Μ ι ά

λ η σ μ ο ν η μ ε ν η * Η ρ ω ῖ δ α τ ο ὕ
2 1, * Α θ ῆ ν α, 1962, 0,16X0,24, σσ. 96.

Έη και Ξηραδάκη καλλιεργεί ένα δύσκολο
είδος μ' έπιτυχία: τὸ λογοτεχνικό ιστορικό
άφήγημα. Βασισμένη στις πηγές, συνδυά-
ζοντας με περισσή δεξιοτεχνία τις πηγές έ-
στο κ' αν αυτές έμμεσα μόνο, πολλές φορές,
αναφέρονται στις ήρωίδες της, ζωντανεύει
με γλαφυρό και λιτό ὕφος, συχνά άντάξιο
ένός Καραγάτση, τις λησμονημένες γυναι-
κείες μορφές της νεότερης Ιστορίας μας. Έη
Μ α ρ ι γ ὼ Ζ α ρ α φ ο π ο ὄ λ α της εἶ-
ναι ένα έξαιρέτο δείγμα αυτής της εγγραφίας.
Έη ήρωική Κωνσταντινοπολίτισσα ήταν Φιλι-
κή πού «χασε τὸν άδελφό της Χ'» Βασίλη
στήν Πόλη στις άρχές τοῦ 1821, μέσω Βου-
κουρεστίου ήλθε στην Έλλάδα, προσέφερε
τήν περιουσία της στὸν Άγώνα, δούλεψε ά-
ποτελεσματικά σάν κατάσκοπος τὸν Έλλη-
νων, παντρεύτηκε, έχασε τὸν άντρα της Συν-
ταγματάρχη Θεόδωρο Στεφάνου, και μολο-
νότι με δύο παιδιά συνέχισε ν' αγωνίζεται μέ-
χρι τέλους, για να εγκαταλειφθῆ από τις με-
τεπαναστατικές Κυβερνήσεις και να πεθάνη
μετά τὸ 1865 λάμπωχη. Όπου οί πηγές δὲν
δμιλοῦν σαφώς, ή και Ξηραδάκη προσθέτει την
άνασυνθετική της συμβολή με πειστικότητα
δοξίμον έρευνητοῦ, πού γνωρίζει καλά την έ-
ποχή πού περιγράφει και ζωντανεύει.

* * *

4. Κούλας Ξηραδάκη — Φακιολά, Φ ι
λ ε λ λ η ν ῖ δ ε ς, * Α θ ῆ ν α, 1964 0,16X0,24,
σσ. 160 + 16 σπάνιοι πίνακες (προσωπογρα-
φίες Φιλελλήνων).

Σημαντική προσφορά της κ. Ξ. — Φ.
στην έρευνα, μ' ὅλες τις άντιρροήσεις πού θάχε
κάνει για την εκτύπωση, την μέθοδο και τη
δομή τοῦ έργου της. Με περισσή φροντίδα
μάζεψε πληθὸς εἰδήσεις από πηγές έκδομένες
και άνεκδοτες (π.χ. έφημερίδες, Άρχεία, ά-
πό τὸ Μουσείο της Ιστορ. και Έθνολογικής
Έταιρείας στην Άθήνα) και από τη σχετική
πλούσια βιβλιογραφία: Έτσι έχτισε την Πανα-
κοθήκη τὸν Φιλελλήνων, πραγματικό μνη-
μείο της Έλληνικής Φιλολογίας. Εἰχόμεστε
ή 6' έκδοση τοῦ έργου, πού ή κα Ξ. — Φ. έ-
χει ίντ' ὄψει να πραγματοποιήσει μόλις μαζέ-
ψη περισσότερα νέα στοιχεία, να είναι πληρέ-
στη, πὸ συστηματική, πὸ σύμφωνη με τις
μεθολογικές άπατήσεις της σύγχρονης έρευ-
νας. Για την Έλισάβετ Chenier προσθήκουμε
ὅτι υπάρχει και Κυπριακή βιβλιογραφία στὰ
Κυπριακά Χρονικά, Γ', 1925, σσ. 126—7,
143—7, 147—150, 235—238, 286—7, καθώς
και ειδικά άρθρα τοῦ Μανώλη Κριαρά σὲ
πρόσφατη Νέα Έστία και τοῦ
S. Petrides σὲ παλαιότερα τεύχη της Echos
d' Orient [1912; δὲν έχω πρόσβαση την πα-
ραπομπή], κ.ά.

Έπίσης για τὴ Φιλόμουσον Έταιρεία

ἄς έχη ὕπ' ὄψει και τοῦ Πολυχρόνη Κ. Έ-
νεπεκίδη, Σ υ μ β ο λ α ῖ ε ἰ ς τ ῆ ν
μ ο υ σ ι κ ῆ ν, π ν ε υ μ α τ ι κ ῆ ν και
π ο λ ι τ ι κ ῆ ν κ ῖ ν η σ ι ν τ ὶ ῶ ν Έ λ -
λ ῆ ν ὠ ν τ ῆ ς Β ι έ ν ν η ς π ρ ὸ
τ ῆ ς Έ π α ν α σ τ ἄ σ ε ω ς, 1960,
Berlin, Akademie—Verlag, σσ. 103—145,
5—6, 17—20, 84, 90, 92, 153, 155. Για την
Φιλόμουσον Έταιρεία Βιέννης βλ. Γεωργίου
Λαῖου, «Έη Φιλόμουσος Έταιρεία της Βιέν-
νης (1814 — 1820), Νέα Έγγραφα»,
Έ π ε τ. Μ ε σ σ α ἰ ὠ ν. Ά ρ χ ε ἰ ο υ
Ά ζ α δ η μ ῖ α ς Ά θ η ν ὶ ῶ ν, ΙΒ',
1962 (1965), σσ. 166—223.

* * *

5. Κούλας Ξηραδάκη, Γ υ ν α ἰ κ ε ς
σ τ ῆ Φ ι λ ι κ ῆ Έ τ α ἰ ρ ε ἰ α. Ι,
Φ α ν α ρ ι ὴ τ ἰ σ σ ε ς. Ά φ ι έ ρ ω μ α
σ τ ἄ 1 5 0 χ ρ ὶ ν ἰ α ἀ π ὸ τ ῆ ν
Έ λ λ η ν ι κ ῆ Έ π α ν ἄ σ τ α σ η. Ά -
θ ῆ ν α, 1971, 0,16X0,24, σσ. 149+11 άν. άρ.

Ένδιαφέρουσες βιογραφίες για άρκε-
τές Φαναριώτισσες πού μετέσχον στη Φιλική
Έταιρεία και έδρασαν στὸν Άπελευθερωτικό
Άγώνα τοῦ 1821. Έη και Ξηραδάκη στηρίζε-
ται στη βιβλιογραφία και στις πηγές για να
ζωντανέψη τις μορφές αὐτῶν τὸν Έλληνί-
δων με δύναμη και συγκινητική άγάπη. Εἰδι-
κά στο κεφ. «Δομνίτσα Ραλλοῦ Καρατζά—
Άργυροπούλου (1878—;) (σσ. 77—89) πού
αναφέρεται και στο θέατρο της Φιλικής Έ-
ταιρείας στις πόλεις της Μολδοβλαχίας προ-
σθήτο στη βιβλιογραφία και τὸ άρθρο τοῦ
Γεωργίου Ζωῖδη, «Τὸ θέατρο της Φιλικής
Έταιρείας...», στὸν τόμο 'Ο Έ λ λ η ν ι -
σ μ ὸ ς ε ἰ ς τ ὸ Έ ξ ὠ τ ε ρ ῖ κ ὸ ν,
Έκδ. Γερμανικής Άκαδημίας Έπιστημῶν, Βε-
ρολίνο, 1968, σσ. 387—436= Έ π ι θ ε ὠ -
ρ ῆ σ η Τ έ χ ν η ς, έτος ΙΧ, τόμος XVII,
τῆχ. 100, Άπρίλ. 1963, σσ. 260—281. Πρὸβλ.
και τις βιβλιογραφικές προσθήκες μου στο
"Review article" μου στο Β a l k a n
S t u d i e s, 10, 2, 1969, σ. 386, άρ. 10.

* * *

6. Πολυχρόνη Κ. Ένεπεκίδη * Α λ έ
ξ α ν δ ρ ο ς Τ ψ η λ ἄ ν τ η ς. Έ α ἰ -
χ μ α λ ω σ ἰ α τ ο υ ε ἰ ς τ ῆ ν Α ὐ -
σ τ ρ ἰ α ν 1 8 2 1 — 1 8 2 8. Έπὶ τῆ βάσει
άνεκδότων εγγράφων εκ τὸν μυστικὸν άρχεί-
ων της Βιέννης. Άθήνα 1963, Έκδοτικός
Όίκος Βίκτωρος Α. Παπαζήση, Πηγαί και
Έρευνα περί της 'Ιστορίας τοῦ Έλληνισμοῦ
ἀπό τοῦ 1453, Τόμος Τρίτος, 0,22 0,30, σ.σ.
372+6 φωτοτυπία (=πίνακες) μεταξύ σσ.
356 και 357+1 χάρτης εν τέλει.

Ό τόμος περιέχει σημαντικώτατα έγγρα-
φα ἀπὸ τὰ Αὐστριακά άρχεία, στὸ πρωτότυπο
(στὸ τέλος) και σὲ μετάφραση μέσα στην
άφήγηση τοῦ συγγραφέα για τις τύχες τοῦ
'Άλεξάνδρου Τψηλάντη και τὸν άδελφῶν του
στη διάρκεια της φυλακίσέως των στὸ φρού-
ριο τοῦ Μογζάτζ ὅπου ὀδηγήθηκαν με δόλο

κατόπιν μυστικῶν συμφωνιῶν Αὐστρίας (Μέτ-
τερνιχ) και Ρωσίας μετὰ την μάχη τοῦ
Δραγατσανίου: Τὸς είχε δοθῆ ή άπατηλή
ύπόσχεση ὅτι θά περνούσαν μέσω Αὐστριακοῦ
εδάφους για να μεταναστεύσουν την Άμερική.
Έη άφήγηση δημοσιεύθηκε προηγουμένως στὸ
Άθηναϊκό περιοδικό * Α λ φ α.

* * *

7. Άναστασίου Δ. Λιγνάδη, Τ ὸ π ρ ὠ -
τ ὸ ν Δ ἄ ν ε ἰ ο ν τ ῆ ς Ά ν ε ξ α ὐ τ η -
σ ἰ α ς, Διατριβή ἐπὶ διακτορία. Άθήνα,
1970, Έθνικὸν και Καποδιστριακὸν Πανεπι-
στήμιον, Φιλοσοφική Σχολή, Βιβλιοθήκη Σο-
φίας, Ν. Σαριπόλου, 10, 0,18X0,26, σ.σ. 450+
2 άν. άρ.

Περσποῦδαστος, στερεά εγγρασία στηρι-
ζομένη ἐπὶ τὸν πρώτων πηγῶν, ἐπὶ πλουσίας
βιβλιογραφίας και άνεκδότων άρχαικοῦ ὕλι-
κοῦ, διαφωμένη δὲ εἰς ἔξ μέση. Ό σ. εἰο-
γάσθη ἐπὶ ὀλόκληρον εἰκοσαετίαν διά να ε-
ρευνηθῆ τὰς πηγὰς εἰς βάθος και να δώση
μίαν πραγματικὴν εἰκόνα τῶν γεγονότων.
Τόσον διά τὸ ἔργον τοῦτο ὕσον και διά τὸ
ἔτερον ἔξοχον βιβλίον του διά τὸ 'Α σ μ α
'Α σ μ ἄ τ ὠ ν τ ο ὕ 'Ο. Έ λ ὕ τ η
(Άθήνα, 1971), θά διαλάβωμεν εν ἐκτάσει
εἰς μελλοντικά σημειώματα. Δ' άμφοτέρων
ὀ κ. Α. Δ. Α. άνοίγει δρόμους εἰς την Νεο-
ελληνικὴν ἐπιστήμην, ἱστορικὴν και φιλολο-
γικήν. — Άθήνα 26.9.1971.

8. Βασιλειάδης Δ., Θ ε ὠ ρ η σ η
τ ῆ ς Α ἰ γ α ἰ ο π ε λ α γ ἰ τ ι κ ῆ ς
Ά ρ χ ι τ ε κ τ ο ν ι κ ῆ ς ὑ π ὸ ἄ ν ῆ -
σ υ χ ῆ ὀ π τ ι κ ῆ γ ὠ ν ἰ ἄ. Άθήνα,
1971, 0,21X0,286, σσ.227+1 άν. Με 188
σχέδια και φωτογραφίες τοῦ συγγραφέα εν-
τὸς κειμένου.

Σὲ άριστο χαρτί και άφρογη εκτύπωση,
τὸ νέο βιβλίον τοῦ αρχιτέκτονα και λαμπροῦ
έρευνητῆ της Έλληνικής Άρχιτεκτονικής κ.
Δημήτρη Βασιλειάδη, ἔρχεται σάν συνασθη-
ματικό και ποιητικό καταστάλαγμα και ἐπι-
στέγασμα της καθαρῆς έρευνητικῆς εγγραφίας
του για τὸν μεγάλο του ἔρωτα, την Αἰγαιοπε-
λαγίτικη Άρχιτεκτονική. Ό κ. Δ.Β. ενὼ ὑ-
περβαίνοντας την άστυρή λογική θεώρηση,
άνυψνεται σὲ γενικώτερη ὀπτική γωνία,
αὐτήν πού καλύπτει και τις συνασθηματικές
του αντιδράσεις στὸ μορφικό και λειτουργικό
θαῦμα τὸν Αἰγαιοπελαγίτικων κατασκευῶν.
Άξίζει να δοῦμε λεπτομερέστερα αὐτή την
ὀπτική γωνία και να παρακολουθήσουμε τὸν
στοχασμό τοῦ ἔξοχου καλλιτέχνη και ἐπιστή-
μονα, ἀναλύοντας τὸ μνημειώδες νέο του ἔρ-
γο, κείμενο και εἰκόνας.

Έλλείπει χρόνον ή ἀνάλυση αὐτῆ ἀνα-
βάλλεται για τὸ ἐπόμενο τεῦχος τοῦ Κ ν π ρ.
Λ ὀ γ ο ν. (Τὸ βιβλίον μάς ήλθε καθὸς ἐ-
τυπώνοντα τὸ παρὸν τεῦχος). Πασοῦθετο μο-
νάχα διεκτικὰ άποσπάσματα για τώρα, πρώτα
ἀπὸ την σ. 41: «Δὲς μὰ φάση αὐτῆς της

KEO BEER

YOUR
BEER

